

Kanados Lietuvių Žinios

KAIP PAMINĖTOS TRAGISKOSIOS BIRŽELIO SUKAKTYS TORONTE?

Lietuvių tautos masinio trėmimo į Rusiją ir genocido, pradėto bolševikų 1941 m. birželio 13 ir 14 d., tragiškos sukaktys buvo paminėtos Toronte sekmadienį, š. m. birželio 19 d. United Church of Canada bažnyčioje, Bloor ir Huron Street kampas, papuoštoje visų trijų Pabaltijo tautų vėliavomis ir valstybės ženklais; išstremtieji ir nukankintieji buvo pagerbti susikaupimo valandėle, grojant vargonais Chopin'o "Laidotuvių maršą." Dvi valandas užtrukusioje paminėjimo akademijoje, pradėtoje 3 val. po pietų, vyriausioju kalbėtoju buvo Latvijos konsulas Mr. Ray N. Bryson. Toliau pirmoje paminėjimo dalyje lietuvių, latvių ir estų atstovai savo gimtąja kalba dienai pritaikintais žodžiais apibūdino tą didžiausią tragediją, ištikusią Pabaltij. Po kiekvienos kalbos buvo giedamas tautos himnas. Antroje dalyje pasirodė muzikos menininkai. Estų: soprano solo, latvių: piano solo, lietuvių: solo, duetas ir choras. Paminėjimas baigtas "God Save The King."

Į paminėjimą buvo susirinkę keli šimtai žmonių. Maža latvių kolonija buvo skaitlingiausiai atsilankiusi, sprendžiant iš bendro vaizdo. Kodėl ne lietuvių? Pirmos trys suolų eilės, rezervuotos svečiams su pakvietimais, liko pustūštes laike minėjimo. Nesimatė nei Ontario provincijos valdžios, nei parlamento, nei miesto savivaldybės, nei bažnyčių atstovų. Neteko matyti nei žinių agentūrų, nei angliškosios spaudos atstovų.

Vertinant paminėjimą užsibrėžtos programos išpildymo atžvilgiu, tenka pasakyti, kad jis buvo geras. Siaurose rėmuose trijų tautų broliškoje bendro likimo jaučioje susikaupimo atmosferoje, skoningai parinkta programa sklandžiai ir kultūringai buvo atlikta. Tiesa, turint galvoje, kad buvo susirinkusi įvairių tautybių mišri publika, pavėluota pradžia sunkiai pateisinama. Pavėluotai atėję nebūtų trukdę prelegentams minkštais kilimais išklotoje patalpose.

Toronto paminėjimas buvo pravestas jau per daug siaurose rėmuose. Tarp uždarytų keturių sienų, lietuvių, latvių ir estų siaurame ratelyje prisiminta skaudžių įvykių ir susikaupti pasisemta stiprybės ateities kovoms. Didysis uždavinys išeiti viešumon į mases, demonstruoti eisena visam Torontui,

skelbti ir liudyti per spaudą ir radio bangomis visai Kanadai ir daliai JAV apie raudonąjį terorą, kaip tai sėkmingai atliko kitos lietuvių kolonijos Kanadoje, šiais metais Toronte liko tik graži svajonė. Kada milijonai nekaltųjų kankinami miršta žiauria lėta mirtimi, ar yra pasireiškęs pasyvumas vienoje iš didžiausių lietuvių kolonijų Kanadoje pateisinamas?

Kas rengė minėjimą?
Tai padarė Baltų Federacija. Iš penkių lietuvių, įeinančių į ją, vienas yra jos pirmininkas. Verta yra paskirti tos Federacijos atgavinimo procedūrą.

Nors Toronte yra daugiau kaip dešimt organizuotų vienyčių, kurie turi savo vykdomuosius ir valdomuosius organus bei narių sąrašus, vienas vieningas iš tokių vienyčių staiga pasiūvė atstovauti visus lietuvius. Suėjęs į kontaktą su latvių ir estų atstovais ir po pretekstu, kad jis atstovauja lietuvius, atgavino Baltų Federaciją Kanadoje. Vaikų darbas. Lietuvių visuomenė yra pasipiktinusi tokiu lengvapėdišku neatšakingos žmonių grupelės elgesiu. Reikalas tuo labiau aktualus, kad išeita už lietuviškosios visuomenės ribų. Paskutinio minėjimo nevykęs parengimas parodė, kad ta grupė nėra ne tik kompetentinga kalbėti visų lietuvių vardu, bet kad ji ir nesugeba pasiimto darbo sėkmingai tvarkyti. Ir šioje vietoje mes galime duoti atsakymą į anksčiau straipsnyje pastatytą klausimą, kodėl tiek mažai lietuvių dalyvavo minėjime. Išties organizuotų vienyčių nariai, žinodami, kad Baltų Federacijoje lietuvių frakcija sudaryta ne koalicijos pagrindais, bet vienos grupės žmonių išsiokimui, kurie nebuvo konsultavę kitų organizuotų vienyčių valdybas, eo ipso ir minėjimas rengiamas tik siauros grupelės žmonių, visai jame nedalyvavo ir jo neparengė.

Reikia tik stebėtis p. V. Gylio žodžiais, pasakytais minėjimo metu. Jis gana didelę savo kalbos dalį skyrė užakcentavimui vienybės (sic!). Juokinga. Koks farsas. Jis, būdamas Baltų Federacijos pirmininku, gerai žino, jog lietuvių ten ne suvienyti visus Toronte lietuvius reprezentuoja, bet tik siaurą grupę atstovauja. Na, nomen est omen. Gal p. V. Gylio sveikasis sąžinės balsas prabilo? Gal jis po siauro ir boikotuoto

minėjimo tikrai pradės eiti vienybės keliais? Baltų Federacijoje padaryti tvarką būtų pirmoji stacija. Toronte visuomenė yra nuomonės, kad vienybė gerai atsiekiama koalicijos pagrindais. Viduramžių inkviziciją sunku bus atgaivinti lietuvių inteligentijos tarpe... Kai dėl minėjimo, tai tik dalis lietuvių prisidėjo prie jo rengimo, kita dalis buvo ignoruojama. Jeigu minėjimas išėjo ne toks, koks jis turėjo būti, dėl to negalima kaltinti visų Toronte lietuvių.

Viena yra aišku. Baltų Federacijoje dabartinis lietuvių sąstata yra nepilnas. Jie neatstovauja visų Toronte lietuvių. Kalbėdami visų vardu, jie pretenduoja į teisę, kurios jiems niekas nesuteikė ir kuri yra užurpuota. Jeigu lietuvių frakcija, neturėdama jokių lietuvių visuomenės įgaliojimų ir jokio juridinio nei moralinio pagrindo, nesugebės visų lietuvių reprezentavimo klausimo artimiausioje ateityje teigiamai išrišti, lietuvių visuomenė Toronte bus priversta griebtis drastiškesnių priemonių ir, reikia tikėtis, ras tinkamą formą prieiti prie protestantų tikėjimo latvių ir estų reikalui išsiaiškinti ir sutvarkyti.

—Vytautas Girkalnis

Simcoe, Ont.

PADEKA

Nuoširdžiai dėkojame, mieli prieteliai, už surošimą mums baltiaus mūsų 25 metų vedybinio gyvenimo proga ir už gausias mums taip brangias dovanas.

Dėkojame ir visiems tiems, kurie, negalėdami dalyvauti, sveikino mus laiškais ir telegramomis.

Mes žinome, kad turime gausią giminę, bet susijaudinome iki ašarų, kai pamatėme tiek daug mūsų prietelių, susirinkusių mus pagerbti.

Dar kartą nuoširdus lietuviškas ačiū pobūvio rengėjams, giminėms ir visiems mūsų prieteliams.

—Vincas ir Verusė Treigiai.

Philadelphia, Pa.

LEMTINGOJO BIRŽELIO MINĖJIMAS

Philadelphiačiai vis daugiau rodo susidomėjimo savo senąja tėvyne. Lietuvos kancija ryškiai jaučiama ir philadelphiečio širdyje. Didžiųjų kančių pradžia Lietuvoje philadelphiečiai minės penktadienį, šių metų liepos mėn. 1 dieną, 8 valandą vakaro, Lietuvių Muzikalinėje salėje, 2715 E. Allegheny Ave.

Pats minėjimas žada būti vispusiškai įdomus, juo labiau, kad kalbas pasakys tokie puikūs kalbėtojai kaip inž. Alfonso Jurskis, Vytauto Didžiojo Universiteto Kaune docentas, ir visuomenininkas advokatas Stanley Mankas.

Patį minėjimą pajavirins Lietuvos operos dainininkė p. Juzė Augailytė ir koncertmeisteris p. M. Saulius.

Kadangi philadelphiečiai jau ne kartą įrodė savo kultūringumą, tai tikima penktadienį, minėjimo dieną, sulaukti masės kultūringų lietuvių.

—Algirdas Januška.

Iš Grand Rapids viešnia Naujienų piknike

Julė Martin - Krištapaiciūtė, buvusi chigagietė, dabar gyvena Grand Rapids, Michigan, pasinaudojo proga ir atvyko į Naujienų pikniką. Čia ji norėjo pasimatyti su savo pažįstamais ir parapijonais gruzdiečiais. Ji buvo apsisotusi pas brightonparkiečius Frank ir R. Žemeckus. Sabaliauskaš poniją Martin ir kitus atvežė į Naujienų pikniką. Čia ji sutiko daug

gruzdiečių. Vis sveikinosi. Jų tarpe buvo W. Zeck, A. Kazlauskas, O. Uksas, J. Parožinskas—D. P. S. ir R. Parožiniai ir jų sūnus Vincas, J. Gestau-

tienė, ponis Rauskinas ir kiti. Viešnia Martin svečiavosi ir vizitavo aplankydamą savo draugus naujieniečius ir kitus pažįstamus.

John Simmons, 49 m., 2750 Lincoln ir Pitr Yepesh, 65 m., 6352 S. Seeley ave., automobilių nelaimėje užmušti.

"NAUJINIENOS"—NEISSEMIMAS ŽINYNO IR ISMINTIES ŠALTINIS. SKAITYKITE JAS IR KITUS RAGINKITE SKAITYTI IR PLATINTI

It's our family's whiskey, neighbor—and neighbor, it's your price!

Štai netikėtas svečių susirinkimas, kurį mes suruošėme senajam Tėveliui Ralstonui, kai jis susilaukė kūdikio! Turint galvoje Tėvelio Ralstono žilą plauką ir vikšą, aš spėjau, kad daugelis mūsų buvo labiau nustebę negu jis, susilaukęs pastarąjį mėnesį kūdikio-mergaitės. Čia tevelis vedamas ten, kur mes esame jo kūdikiui sukrovę dovanas viena ant kitos. Fazvelk į didelę lėle, kurią gavo mano svogeris Tamas. Ji bus maždaug du kartu didesnė už tėvelio kūdikį!

Atsiseskite patys prie bet kada buvusio gardžiausio siurprizo!

Čia yra pati tikroji degtinė, kuria mes, jos varytojai, patys savo tarpe džiaugiamės!

Jei jūs pastebėjote, kad esama daug panašaus skonio šių dienų degtinės, tikiu kaip gyvas, kad niekada nesate ragavę senos šeimos recepto, kaip mes Wilkins esame sutaisę! Skonis? Jūs niekada panašaus neragavote,—ir jei aš tai energingai rekomenduoju, aš nesėknu nieku.

Dar toli praėity, senelio Wilkinso diomis—aštuonioliktosios aštuoniosios dešim-

tyje—mūsų šeima pradėjo distiliavimą, net nuo šių ankstyvųjų dienų mes rankiojame visus mažus pakelintimus sudaryti ypatingam degtinės skoningumui.

Ir dabar asmeniniame mūsų šeimos recepte jūs naudojate viskuo, ką mus moko 60 metų ar ilgesnis distiliavimo patyrimas. Aš girdėjau žmones sakant, kad jie niekada nežinojo, kas yra skoningumas, kol jie pamėgino mūsų šeimos degtinę. Ir klausyk, kaimyne: jūs galite nusipirkti jos nebankrutuodami!

Sammy E. Wilken

THE WILKEN FAMILY

BLENDED WHISKEY

86 PROOF. 70% GRAIN NEUTRAL SPIRITS. THE WILKEN FAMILY CO., LAWRENCEBURG, IND.

PERSONALLY SUPERVISED BY THE WILKEN FAMILY.

SAVE \$ TODAY HAVE MORE 25 metų sukaktuvės 25 \$\$\$\$ TOMORROW

CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION, šiemet sukanka 25 metai pasekmingo finansinio gyvavimo. Pasinaudodami ta proga, mes tariame širdingiausiai ACIU visiems mūsų buvusiams ir dabartiniams šerinkams. Tikėtai su jūsų nuoširdžia parama ši Bendrovė galėjo išaugti iki su virš \$4,000,000.00 Dolerių turto.

Mes kviečiame mūsų šerinkus ir abelai visus Chicago Lietuvių—atsilankyti į mūsų puikiai įrengtą rąstinę, kuri randasi vienoje iš gražiausių Lietuvių kolonijų Amerikoje—6234 So. Western Avenue (Marquette Park). Kiekvienas atsilankęs sukaktuvėje išsklėmė gaus naudingą ir atmintiną dovaną, kurios prasidės su pirmą dieną Liepos (July).

- Štai kodėl tamsta turėtumėt pasidėti savo pinigus šioj tvirtoj, Federališkai išsurtintoj finansinėj įstaigoj.
- No. 1—Todėl, kad pas mus visų indėliai yra pilnai išsurtinta iki \$5,000. by an agency of the United States Government.
- No. 2—Todėl, kad pas mus galite pradėti taupymą su \$1.00 daugiau, jeigu norite, arba galite pasidėti didesnę sumą.
- No. 3—Todėl, kad pas mus taupomi pinigai nesą aukštą dividendą 3% (our current rate).
- No. 4—Todėl, kad pas mus, pinigai buvo ir yra išmokami pereinamais.
- No. 5—Todėl, kad pas mus, galite taupyti arba išsimti laiškais. Dėl informacijų rašykite arba pasaukite—GROVEHILL 6-7575.
- No. 6—Todėl, kad pas mus galite gauti paskolą pimų murgičių lengvais mėnesiniais išmokėjimais.
- No. 7—Todėl, kad pas mus galite atlikti visus savo ir savo šeimos finansinius reikalus, mūsų rąstinėj galite apmokėti visokiausias bylas, su money orders, arba su mūsų čekiais.
- No. 8—Todėl, kad pas mus, visada ir visiems patarnavimas yra mandagus ir teisingas.

Rekomenduodami mus savo draugams, meldžiame priminti, kad CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION, teisingai tarnauja Chicago Lietuviams, finansiniuose reikaluose, per 25 metus. Laikė didžiosios depresijos, kada didžiama finansinių įstaigų uždare biznio duris, CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION, per tuos sunkius laikus, pasekmingai atsilaike, išmokėdama kiekvieną centą savo taupytojams.

Malonu pranešti mūsų šerinkams, kad CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION Board of Directors ir vėl užgyrė išmokėti 3% dividendų (per annum) visiems mūsų taupytojams už pirmus 6 mėnesius šių metų.

CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

6234 So. Western Ave. Tel. GROVEHILL 6-7575

JOHN PAKEL, President.

Pinigai padėti iki 15 dienos Liepos (July), gaus dividendą už visą Liepos mėnesį.

Moka 3% dividendų

TIK IŠ KANADOS SIUNČIAMĖ GERIAUSI MAISTO PRODUKTAI

Padėkime Badaujančiam Tremtiniui

GERIAUSIAI JUMS PATARNAUS VALDŽIOJE REGISTRUOTA BENDROVĖ "HELP"

HELP priima maisto siuntinių užsakymus į visas Vakarų Europos valstybes, išskiriant USSR kontroliuojamas. HELP patarnauja Kanados ir J. A. Valstybių žmonėms. Siuntiniai siunčiami greičiausiu Kanados pašto laiviniškės keliu. HELP pilnai garantuoja už siuntinių pristatymą adresatui; kiekvienam atveju prisunčia Tamstai pakvituotą orderį. SIUSKITE LAISKA SU UZSAKYMU SIANDIEN: (Pageidaujama, kad pavardės ir antrašai būtų parašyti aiškiai, drukuotom raidėm. Už klaidingai paduotus antrašus HELP neatsakys)

HELP Reg'd P. O. Box 777 Place D'Armes MONTREAL 1. QUE. CANADA

SIUNTINYS Nr. 1 TIK \$8.95 (su įpakavimu 20 svarų) 5 svarai KIAULINIŲ TAUKU 2 svarai KAVOS (PUPELIŲ) 5 svarai CUKRAUS 2 dėžės kenuotos MĖSOS 1 svaras GRIETINĖS 1 svaras RYZIŲ 1 svaras KAKAVOS	SIUNTINYS Nr. 2 TIK \$5.70 (su įpakavimu 10 sv.) 4 sv. KIAUL. TAUKU 1 dėžė kėn. MĖSOS 1 svaras CUKRAUS 1 svaras KAKAVOS 1 svaras RAZINKŲ	SIUNTINYS Nr. 3 TIK \$4.95 8 sv. kiaul. TAUKU SIUNTINYS Nr. 4 TIK \$6.50 2 svarai ARBATOS 4 sv. KIAUL. TAUKU 3 gab. TUAL. MUILO	SIUNTINYS Nr. 5 TIK \$3.95 4 sv. kiaul. TAUKU 1 gab. tualetinio MUILO 2 gab. šokolado "BAR"	SIUNTINYS Nr. 6 TIK \$3.60 2 svarai kiaul. TAUKU 1 dėžė GRIETINĖS 1 svaras CUKRAUS

